

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για την ανακύκλωση

Μαμάη 3, 10440, Αθήνα

Τηλέφωνο: 210-8224481

info@ecorec.gr, www.ecorec.gr

Θέσεις και προτάσεις της ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ (ΟΕΑ) για την εφαρμογή της Οδηγίας ΕΕ/904/2019

Αθήνα, 21 Μαΐου 2020

Παρακάτω παρουσιάζονται οι αρχικές κατευθύνσεις, θέσεις και προτάσεις της Οικολογικής Εταιρείας Ανακύκλωσης www.ecorec.gr για την εφαρμογή της Οδηγίας ΕΕ/904/2019, οι οποίες κατατίθενται για προβληματισμό και διαβούλευση μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων και ενδιαφερόμενων φορέων, ώστε έγκαιρα να προχωρήσουμε στην κατάλληλη και αποτελεσματική εναρμόνιση με την Οδηγία για τα πλαστικά μιας χρήσης. Οι κατατιθέμενες θέσεις και απόψεις κωδικοποιούνται σε αντιστοιχία με τα σχετικά άρθρα της Οδηγίας.

Περιεχόμενα

1. Απαίτηση Οδηγίας για μείωση της κατανάλωσης	2
2. Απαίτηση Οδηγίας για μείωση της κατανάλωσης	2
3. Απαίτηση Οδηγίας για μείωση της κατανάλωσης	3
4. Απαίτηση Οδηγίας για περιορισμό της διάθεσης στην αγορά.....	4
5. Απαίτηση Οδηγίας για τον επανασχεδιασμό προϊόντων.....	5
6. Απαίτηση Οδηγίας για τη σήμανση προϊόντων.....	6
7. Απαίτηση Οδηγίας για τη διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού προϊόντων συσκευασίας.....	6
8. Απαίτηση Οδηγίας για τη διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού προϊόντων εκτός συσκευασίας....	7
9. Απαίτηση Οδηγίας για τη διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού προϊόντων εκτός συσκευασίας....	8
10. Απαίτηση Οδηγίας για τη διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού αλιευτικών εργαλείων.....	8
11. Απαίτηση Οδηγίας για χωριστή συλλογή φιαλών ποτών.....	9
12. Απαίτηση Οδηγίας για χωριστή συλλογή φιαλών ποτών.....	11
13. Αναφορά σε οριζόντιες προτάσεις ή μέτρα για την εφαρμογή της Οδηγίας.....	11

1. Απαίτηση Οδηγίας για μείωση της κατανάλωσης

Σύμφωνα με το άρθρο 4 (§1) της Οδηγίας 2019/904, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για να επιτευχθεί η μείωση της κατανάλωσης για τα πλαστικά κυπελάκια ποτών μίας χρήσης και τους πλαστικούς περιέκτες τροφίμων μίας χρήσης, ώστε να επιτευχθούν συγκεκριμένοι μετρήσιμοι στόχοι μείωσης. Παρακαλούμε περιγράψτε τα μέτρα που προτείνετε για την ορθή εφαρμογή της εν λόγω απαίτησης.

Θέσεις και προτάσεις της ΟΕΑ

Προτείνονται προς συζήτηση τα εξής μέτρα:

- **Συνεχής εκστρατεία ενημέρωσης** της αγοράς και των καταναλωτών για τις κάθε φορά καλύτερες περιβαλλοντικά εναλλακτικές επιλογές και τρόπους-μεθόδους αποφυγής & πρόληψης.
- **Υποχρέωση**, σε όσα σημεία πώλησης είναι τεχνικά εφικτό, **της διάθεσης εναλλακτικών επιλογών πολλών χρήσεων** (για κυπελάκια και περιέκτες τροφίμων) **και δυνατότητα παροχής τρόπων και μέσων για αποφυγή – πρόληψη**. Ο καταναλωτής, εάν δεν πάρει τα προϊόντα του σε κυπελάκια και περιέκτες τροφίμων μίας χρήσης να μπορεί να τυγχάνει υποχρεωτικά κάποιας σημαντικής έκπτωσης στην τελική τιμή του προϊόντος. Π.χ. α) εάν κάποιος φέρει στην καφετέρια ή στο takeaway την δική του κούπα για καφέ πολλών χρήσεων να τυγχάνει σημαντικής έκπτωσης (πολύ μεγαλύτερη έκπτωση από το τυχόν ανταποδοτικό τέλος μπορεί να επιβληθεί), β) εάν κάποιος πελάτης supermarket φέρει το δικό του κύπελο/δοχείο για χύμα γιαούρτι να μπορεί να τυγχάνει μίας σημαντικής έκπτωσης.
- **Εκπόνηση έρευνας – μελέτης** για να προσδιορισθούν τα προϊόντα και τα σημεία πώλησης, όπου μπορεί να εφαρμοσθεί η προηγούμενη υποχρέωση. Δείτε στο τέλος την αναλυτικότερη πρόταση γι' αυτό το θέμα.

Συνεχής έρευνα της διεθνούς αγοράς για καταγραφή όλων των εναλλακτικών επιλογών με σαφή σκοπό την μείωση της κατανάλωσης μέσω της Πρόληψης.

2. Απαίτηση Οδηγίας για μείωση της κατανάλωσης

Σε σχέση με τη πιθανή πρόταση για θέσπιση περιβαλλοντικού τέλους για τα κυπελάκια ποτών και τους περιέκτες τροφίμων στο σημείο πώλησης κατά αντιστοιχία με την πλαστική σακούλα; (όπως τέθηκε το σχετικό ερώτημα στο ερωτηματολόγιο του ΥΠΕΝ)

Θέσεις και προτάσεις της ΟΕΑ

- **Όχι τα ίδια λάθη με την πλαστική σακούλα:** Δεν αποκλείουμε την συζήτηση για ένα μέτρο ανταποδοτικού τέλους, όμως δεν μπορεί να γίνουν τα ίδια λάθη που έγιναν με την πλαστική σακούλα, όπου το μέτρο ήταν κατά τουλάχιστον 50% φοροεισπρακτικό και κατά το υπόλοιπο 50% δεν έχει επιστραφεί τίποτε στους καταναλωτές μετά από 2,5 έτη που το πληρώνουν. Άρα, οποιαδήποτε συζήτηση για ανταποδοτικό τέλος πρέπει να γίνει εκ του

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για την ανακύκλωση

Μαμάη 3, 10440, Αθήνα

Τηλέφωνο: 210-8224481

info@ecorec.gr, www.ecorec.gr

μηδενός και με γνώμονα ότι πρέπει αυτό το ανταποδοτικό τέλος άμεσα να επιστρέφει στους καταναλωτές .

- Επίσης, στις προτάσεις των μέτρων μείωσης θα μπορούσε να συζητηθεί συμπληρωματικά και το **μέτρο της χρέωσης** στο σημείο πώλησης, για τα κυπελάκια ποτών και τους περιέκτες τροφίμων.
- Όμως αντί (ή παράλληλα) του ανταποδοτικού τέλους ή και της χρέωσης, θεωρούμε πολύ πιο αποτελεσματικό μέτρο την **υποχρέωση έκπτωσης** στα σημεία πώλησης όταν εφαρμόζονται εναλλακτικές επιλογές και αποφυγή-πρόληψη. Άρα, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία της πλαστικής σακούλας και το χαμηλό επίπεδο της αποτελεσματικότητας του κρατικού μηχανισμού προτείνουμε κατ' αρχήν σαν μέσο μείωσης της κατανάλωσης την σημαντική έκπτωση στο ταμείο, εάν ο καταναλωτής έχει δικό του μέσο πολλών χρήσεων για την παραλαβή προϊόντων.

3. Απαίτηση Οδηγίας για μείωση της κατανάλωσης

Στη συζήτηση για την Οδηγία για τα πλαστικά μιας χρήσης τίθενται από ΟΕΑ και οι γενικότερες προτάσεις για την μείωση της χρήσης της πλαστικής σακούλας.

Θέσεις και προτάσεις της ΟΕΑ

Προτείνονται τα παρακάτω μέτρα για να μειωθεί η χρήση της πλαστικής σακούλας μιας χρήσης και να επιτευχθούν οι στόχοι της σχετικής Οδηγίας ΕΕ/720/2015:

- **Να επεκταθεί το ανταποδοτικό τέλος και στις λαϊκές και τα περίπτερα** (βλέπε παρακάτω τις ειδικές προτεινόμενες χρεώσεις).
- **Να αξιοποιηθεί επιτέλους από τον ΕΟΑΝ το ανταποδοτικό τέλος** του 2018 και των επόμενων ετών: α) σε εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για χρήση μέσων μεταφοράς πολλών χρήσεων, β) στη δημιουργία καλαίσθητων μέσων μεταφοράς πολλών χρήσεων (πάνινη τσάντα, διχτάκια, κ.α.) και δωρεάν διανομής τους μέσω των supermarkets ή με άλλους τρόπους, γ) στην προετοιμασία της αγοράς για την κατάργηση των πλαστικών μιας χρήσης, δ) σε δημιουργία εθελοντικών προγραμμάτων για καφετέριες και εστιατόρια για την αντικατάσταση των πλαστικών μιας χρήσης με επαναχρησιμοποιήσιμα δοχεία, ε) σε έρευνα και πιλοτικά προγράμματα για την αντιμετώπιση της πλαστικής ρύπανσης.
- **Έναρξη διαβούλευσης για τον καθορισμό του χρονοδιαγράμματος πλήρους απαγόρευσης της πλαστικής σακούλας** μιας χρήσης στην Ελλάδα μαζί με την διαβούλευση για τα πλαστικά μιας χρήσης.
- **Να προχωρήσει γρήγορα η εθνική πολιτική του καφέ κάδου** για τα οργανικά με τη δυνατότητα χρήσης για την χωριστή συλλογή τους και κομποστοποιήσιμων σακουλών με βάση το EN 13436 (εναλλακτικά και χάρτινων), ώστε όχι μόνο να μην υποστεί οικονομική συρρίκνωση η βιομηχανία παραγωγής της σημερινής πλαστικής σακούλας, αλλά να βγει και ωφελιμένη.

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για την ανακύκλωση

Μαμάη 3, 10440, Αθήνα

Τηλέφωνο: 210-8224481

info@ecorec.gr, www.ecorec.gr

Ανταποδοτικό τέλος πλαστικής σακούλας: Σχετικά με το ύψος του ανταποδοτικού τέλους στην πλαστική σακούλα, θεωρούμε ότι είναι δικαιότερο και αποτελεσματικότερο να διαφοροποιηθεί ως εξής:

- Να τεθεί ανταποδοτικό τέλος **0,03€ στις σακούλες με πάχος μικρότερο από 15 μm**. Οι σακούλες αυτές είναι ταυτόχρονα και πρωτογενής προστατευτική συσκευασία για νωπά τρόφιμα, οπότε δεν είναι δίκαιο να έχουν το ίδιο τέλος με τις 100% πλαστικές σακούλες μεταφοράς μεγαλύτερου πάχους.
- Να τεθεί ανταποδοτικό τέλος **0,03€ σε όλες τις κομποστοποιήσιμες σακούλες** για να μειωθεί η χρήση τους, διότι έχουν και αυτές περιβαλλοντικές επιπτώσεις έστω και πολύ μικρότερες από τις πλαστικές σακούλες. Επίσης, οι κομποστοποιήσιμες σακούλες έχουν σαφώς μεγαλύτερο κόστος παραγωγής, που μπορεί να αντισταθμισθεί από το μικρότερο ανταποδοτικό τέλος, έτσι ώστε το κόστος για τον καταναλωτή να είναι συγκρίσιμο με αυτό των υπόλοιπων πλαστικών σακουλών μεγαλύτερου πάχους. Το ΥΠΕΝ με το προτεινόμενο πολυνομοσχέδιο, που κατατέθηκε στην Βουλή στις 24 Απριλίου 2020 εξαιρεί τις κομποστοποιήσιμες σακούλες από το ανταποδοτικό τέλος.
- **Να παραμείνει το ανταποδοτικό τέλος των 0,07€** για τις πλαστικές σακούλες με πάχος μεταξύ 15 και 50 μm.
- Να τεθεί ανταποδοτικό τέλος **0,05€ σε όλες τις πλαστικές σακούλες μεταφοράς με πάχος μεγαλύτερο από 50 μm**. Έτσι, όπως διατυπώνουμε την πρόταση διευκρινίζουμε ότι αυτό το ανταποδοτικό τέλος προτείνουμε να τεθεί ακόμη και στις πλαστικές σακούλες μεταφοράς πολλών χρήσεων, που στην περίπτωση τους είναι τελείως ασήμαντο αφού μία πλαστική τσάντα πολλών χρήσεων θα την χρησιμοποιεί κάποιος μήνες ή και χρόνια και άρα το τέλος σε κάθε χρήση της εξανεμίζεται. Όμως λέμε να τεθεί και στις πλαστικές τσάντες πολλών χρήσεων αυτό το ανταποδοτικό τέλος, διότι και οι πολλών χρήσεων πλαστικές τσάντες στο τέλος της ζωής τους μπορούν εν δυνάμει να παράγουν μικροπλαστικά.
- Να τεθεί **υποχρέωση χρέωσης για όλες τις πλαστικές σακούλες μεταφοράς με πάχος μεγαλύτερο από 50 μm**. Οπότε λογικά, μαζί με το ανταποδοτικό τέλος, οι σακούλες των 52μm θα κοστίζουν περισσότερο στους καταναλωτές από τις πλαστικές σακούλες με πάχος μεταξύ 15 και 50 μm.

4. Απαίτηση Οδηγίας για περιορισμό της διάθεσης στην αγορά.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 της Οδηγίας, θα πρέπει να απαγορευτεί η διάθεση στην αγορά για τα εξής πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης: περιέκτες τροφίμων & ποτών και κυπελάκια από διογκωμένο πολυστυρένιο (τύπου φελιζόλ), κυπελάκια από διογκωμένο πολυστυρένιο, πιάτα, μαχαιροπίρουνα, καλαμάκια, αναδευτήρες ποτών, μπατονέτες και ξυλάκια για μπαλόνια. Παρακαλούμε περιγράψτε τα μέτρα που προτείνετε για την ορθή εφαρμογή της εν λόγω απαίτησης.

Θέσεις και προτάσεις της ΟΕΑ

Προτείνονται προς συζήτηση τα εξής μέτρα:

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για την ανακύκλωση

Μαμάη 3, 10440, Αθήνα

Τηλέφωνο: 210-8224481

info@ecorec.gr, www.ecorec.gr

- Έρευνα της διεθνούς αγοράς για καταγραφή όλων των εναλλακτικών επιλογών για τα πλαστικά μίας χρήσης που θα απαγορευτούν από την αγορά με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη και όχι στην απλή αντικατάσταση με αλλά προϊόντα μίας χρήσης.
- Πρόγραμμα ενημέρωσης όλων των επιχειρήσεων της σχετικής αγοράς για τις επερχόμενες αλλαγές, τις εναλλακτικές επιλογές και τα χρονοδιαγράμματα εφαρμογής.
- Συνεχής εκστρατεία ενημέρωσης των καταναλωτών για τις κάθε φορά καλύτερες περιβαλλοντικά εναλλακτικές επιλογές και τρόπους-μεθόδους αποφυγής & πρόληψης.
- Εμπλοκή των περιβαλλοντικών οργανώσεων και τοπικών κοινωνικών φορέων στις εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης εμπλεκόμενων φορέων και πολιτών..
- Ενεργοποίηση μηχανισμού ελέγχου και κυρώσεων για την τήρηση των ρυθμίσεων.

5. Απαίτηση Οδηγίας για τον επανασχεδιασμό προϊόντων.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 (§1), από τις 3 Ιουλίου 2024, οι πλαστικοί περιέκτες ποτών (≤ 3 λίτρων) που θα διατίθενται στην αγορά, θα πρέπει να επανασχεδιαστούν, ώστε τα καπάκια και τα καλύμματα να παραμένουν προσαρτημένα σε αυτούς. Σύμφωνα με το άρθρο 6 (§5), από το 2025, οι φιάλες ποτών που κατασκευάζονται από PET θα πρέπει να περιέχουν τουλάχιστον 25% ανακυκλωμένο πλαστικό και από το 2030 συνολικά οι πλαστικές φιάλες ποτών να περιέχουν τουλάχιστον 30% ανακυκλωμένο πλαστικό. Παρακαλούμε περιγράψτε τα μέτρα που προτείνετε για την ορθή εφαρμογή των εν λόγω απαιτήσεων.

Θέσεις και προτάσεις της ΟΕΑ

Προτείνεται προς συζήτηση η εξής πρόταση:

- Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εκπονήσουν την κατάλληλη έρευνα για να λύσουν το τεχνικό πρόβλημα του επανασχεδιασμού των πλαστικών φιαλών, ώστε τα καπάκια και τα καλύμματα να μην αποκολλώνται και ενδεχομένως να είναι από το ίδιο υλικό με το σώμα της πλαστικής φιάλης.
- Να συνδεθεί το τέλος ανακύκλωσης που πληρώνουν οι πλαστικές φιάλες με το ποσοστό ανακυκλωμένου υλικού που περιέχουν. Όσο μεγαλύτερο το ποσοστό ανακυκλωμένου υλικού στις πλαστικές φιάλες, τόσο μικρότερο το τέλος ανακύκλωσης. Έτσι, θα υπάρχει ένα συνεχές κίνητρο στους παραγωγούς να αυξάνουν το ποσοστό ανακυκλωμένου υλικού στις πλαστικές φιάλες τους πολύ περισσότερο από το 30% που είναι ο στόχος για το 2030.
- Στο πλαίσιο του συνεχούς επανασχεδιασμού των πλαστικών φιαλών μπορούν να διερευνώνται και οι πιθανοί τρόποι Πρόληψής τους. Π.χ. α) η μείωση του βάρους των φιαλών, β) η βελτίωση των γενικότερων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών τους, και γ) η αύξηση της επαναπλήρωσης των πλαστικών φιαλών, είτε ακόμη. Κάθε παραγωγός προτείνεται να διερευνήσει και να εφαρμόσει κατάλληλα τις προηγούμενες προτεινόμενες δυνατότητες επανασχεδιασμού της πλαστικής φιάλης και στο πλαίσιο της ποιοτικής διάθεσης των προϊόντων του που διατίθενται σε πλαστική φιάλη.

6. Απαίτηση Οδηγίας για τη σήμανση προϊόντων.

Σύμφωνα με το άρθρο 7(§1) της Οδηγίας, τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης - κυπελάκια, υγρά μαντηλάκια, σερβιέτες υγιεινής, ταμπόν και εφαρμογείς ταμπόν και προϊόντα καπνού με φίλτρα - θα πρέπει να φέρουν από τις 3 Ιουλίου 2021, κατάλληλη σήμανση για την ενημέρωση του καταναλωτή σχετικά με τη διαχείρισή τους και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της απόρριψής τους στο περιβάλλον.

Θέσεις και προτάσεις της ΟΕΑ

Στην συζήτηση για την σήμανση των προϊόντων προτείνουμε να ληφθούν υπόψη τουλάχιστον τα εξής:

- Η σήμανση θα πρέπει να είναι **κατανοητή, σε εμφανές σημείο και κατάλληλη** για κάθε κατηγορία προϊόντος.
- Να ακολουθηθούν **τα πρότυπα σήμανσης και οι μεθοδολογίες που θα υιοθετηθούν σε πανευρωπαϊκό επίπεδο**, άρα θα πρέπει να υπάρξει πολύ καλή συνεργασία μεταξύ: των εθνικών αρμόδιων αρχών, των αντίστοιχων κλάδων των παραγωγών, των περιβαλλοντικών και καταναλωτικών φορέων και των ευρωπαϊκών υπηρεσιών.
- **Συστηματική ενημέρωση των καταναλωτών** σχετικά με τη σημασία της σήμανσης.

7. Απαίτηση Οδηγίας για τη διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού προϊόντων συσκευασίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 (§2), τα πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης - περιέκτες τροφίμων και ποτών, κυπελάκια, πακέτα και περιτυλίγματα, λεπτές σακούλες μεταφοράς - θα πρέπει να εντάσσονται σε συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού που θα καλύπτουν το κόστος για τα εξής: α) τα μέτρα ευαισθητοποίησης για την ενημέρωση των καταναλωτών β) τη συλλογή, μεταφορά και επεξεργασία των αντίστοιχων αποβλήτων γ) τον καθαρισμό ως αποτέλεσμα της απόρριψης στο περιβάλλον.

Θέσεις και προτάσεις της ΟΕΑ

Προτείνονται προς συζήτηση τα εξής μέτρα:

- **Ανάληψη του κόστους από τα ΣΕΔ:** Σχεδόν όλα τα πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης του άρθρου 8 (§2) είναι συσκευασίες και άρα είναι ενταγμένα σε υπάρχοντα ΣΕΔ με βάση τον νόμο 2939. Όσα από αυτά τα προϊόντα δεν είναι συσκευασίες ή δεν είναι ενταγμένα σε ΣΕΔ θα πρέπει άμεσα να ενταχθούν σε υπάρχοντα ΣΕΔ. Προτείνεται το κόστος που προβλέπεται για αυτά τα πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης στο άρθρο 8 (§2) της Οδηγίας να το αναλάβει το εκάστοτε ΣΕΔ, που είναι ήδη ενταγμένο (ή θα ενταχθεί) το κάθε προϊόν του άρθρου 8 (§2) (εάν δεν έχει ήδη αναληφθεί).
- **Δράσεις πρόληψης:** Τα ΣΕΔ που θα διαχειρίζονται τα πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης του άρθρου 8 (§2) θα πρέπει να προτείνουν στα επιχειρησιακά τους σχέδια και ολοκληρωμένα σχέδια δράσεων πρόληψης που θα υλοποιήσουν για αυτά τα υλικά ή τα προϊόντα τους, αξιοποιώντας κατά περίπτωση και κοινωνικές και πρωτοβουλίες.

Κόστος καθαρισμών ακτών-περιβάλλοντος: Επειδή τα πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης του άρθρου 8 (§2) καταλήγουν σε σημαντικό βαθμό και στην παράκτια ζώνη ή γενικότερα στο περιβάλλον, προτείνεται το κόστος καθαρισμού ακτών και περιβάλλοντος να επιμερίζεται αναλογικά σε όλα τα πλαστικά προϊόντα των ακτών, όπως δηλαδή περιλαμβάνονται στα πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης του άρθρου 8 (§2 και §3) και που περιέχονται αναλυτικά στο μέρος E (I, II και III) του Παραρτήματος της Οδηγίας. Αυτό για να υλοποιηθεί σημαίνει ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι (σχετικά ΣΕΔ ή άλλοι διαχειριστές) θα πρέπει να συνεργαστούν για να χρηματοδοτούν τους καθαρισμούς. Οι καθαρισμοί μπορούν να γίνονται με πολλούς τρόπους μεταξύ των οποίων και με συμμετοχή περιβαλλοντικών και κοινωνικών φορέων.

8. Απαιτήση Οδηγίας για τη διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού προϊόντων εκτός συσκευασίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 (§3), τα πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης - μαντηλάκια, μπαλόνια και προϊόντα καπνού με φίλτρα και τα φίλτρα - θα πρέπει να εντάσσονται σε συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού που θα καλύπτουν το κόστος για τα εξής: α) τα μέτρα ευαισθητοποίησης για την ενημέρωση των καταναλωτών β) τη συλλογή, μεταφορά και επεξεργασία των αντίστοιχων αποβλήτων (αφορά μόνο στα προϊόντα καπνού με φίλτρα και φίλτρα) γ) τον καθαρισμό ως αποτέλεσμα της απόρριψης στο περιβάλλον δ) τη συλλογή δεδομένων και υποβολή εκθέσεων

Θέσεις και προτάσεις της ΟΕΑ

Προτείνονται προς συζήτηση τα εξής μέτρα:

- **Τα πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης του άρθρου 8 (§3), εκτός των καπνικών προϊόντων,** προτείνεται να ενταχθούν σε υπάρχοντα ΣΕΔ για τις συσκευασίες (π.χ. στο ΣΕΔ ΕΕΑΑ μπορούν να ενταχθούν, αφού έχει ήδη εγκατεστημένο εκτεταμένο δίκτυο συλλογής με τους μπλε κάδους σε όλη την Ελλάδα). Στην περίπτωση αυτή της ένταξης π.χ. στο ΣΕΔ ΕΕΑΑ, μετά την συλλογή στον μπλε κάδο η περαιτέρω διαλογή στα ΚΔΑΥ μπορεί να δώσει υλικά προς ανακύκλωση.
- **Καπνικά προϊόντα:** Για τα καπνικά προϊόντα προτείνεται η δημιουργία ειδικού ΣΕΔ σύμφωνα με την ευθύνη του παραγωγού και κατά τα πρότυπα του νόμου 2939. Επειδή τα καπνικά προϊόντα έχουν πολλές ιδιομορφίες, δεν προτείνουμε να ενταχθούν σε ΣΕΔ συσκευασιών, διότι: α) αυξάνεται ο κίνδυνος πυρκαγιών στους κάδους ανακύκλωσης, β) θα υποβαθμίζουν την ποιότητα των ανακυκλώσιμων υλικών, γ) θα μειωθεί η τελική τιμή των ανακυκλώσιμων υλικών, δ) η μετέπειτα διαλογή των καπνικών προϊόντων είναι δύσκολη. Το νέο ΣΕΔ θα αναλάβει την ευθύνη υλοποίησης των απαιτήσεων της Οδηγίας. Προτείνεται να εκπονήσει άμεσα ο ΕΟΑΝ ειδική μελέτη βιωσιμότητας ενός τέτοιου ΣΕΔ και μετά να προχωρήσει στις διαδικασίες δημιουργίας του.
- **Δράσεις πρόληψης:** Τα υπάρχοντα ή τα νέα ΣΕΔ, θα πρέπει να προτείνουν στα επιχειρησιακά τους σχέδια και σχέδια δράσεων πρόληψης που θα υλοποιήσουν για τα υλικά ή τα προϊόντα τους ή τις συσκευασίες τους, αξιοποιώντας τις διεθνείς βέλτιστες

τεχνικές και κατά την υλοποίηση συνεργαζόμενα και με κοινωνικές επιχειρήσεις και πρωτοβουλίες.

- **Κόστος καθαρισμών ακτών-περιβάλλοντος:** Επειδή τα πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης του άρθρου 8 (§3) καταλήγουν σε σημαντικό βαθμό και στην παράκτια ζώνη ή γενικότερα στο περιβάλλον, προτείνεται το κόστος καθαρισμού ακτών και περιβάλλοντος να επιμερίζεται αναλογικά σε όλα τα πλαστικά προϊόντα των ακτών, όπως δηλαδή περιλαμβάνονται στα πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης του άρθρου 8 (§2 και §3) και που περιέχονται αναλυτικά στο μέρος E (I, II και III) του Παραρτήματος της Οδηγίας. Αυτό για να υλοποιηθεί σημαίνει ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι (σχετικά ΣΕΔ ή άλλοι διαχειριστές) θα πρέπει να συνεργαστούν για να χρηματοδοτούν τους καθαρισμούς. Οι καθαρισμοί μπορούν να γίνονται με πολλούς τρόπους μεταξύ των οποίων και με συμμετοχή περιβαλλοντικών και κοινωνικών φορέων.

9. Απαίτηση Οδηγίας για τη διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού προϊόντων εκτός συσκευασίας.

Σε σχέση με τη πιθανή πρόταση για διαβούλευση που τέθηκε από το ΥΠΕΝ, για την ενδεχόμενη ενσωμάτωση των προϊόντων εκτός συσκευασίας (μαντηλάκια, μπαλόνια, προϊόντα καπνού) σε ένα ενιαίο συλλογικό σύστημα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού (ΣΕΔ), από κοινού με τις συσκευασίες.

Θέσεις και προτάσεις της ΟΕΑ

Σε σχέση με το ειδικό αυτό ερώτημα ισχύουν τα αναφερόμενα στο προηγούμενο σημείο Νο 8.

10. Απαίτηση Οδηγίας για τη διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού αλιευτικών εργαλείων.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 (§7,8,9), οι παραγωγοί αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη θα πρέπει να οργανώσουν συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού που θα καλύπτουν το κόστος για τα εξής: α) τη χωριστή συλλογή σε συγκεκριμένα σημεία παραλαβής καθώς και τη μεταφορά και επεξεργασία των αποβλήτων, β) τα μέτρα ευαισθητοποίησης για την ενημέρωση σε ότι αφορά την κατάλληλη διαχείριση των εν λόγω αποβλήτων.

Θέσεις και προτάσεις της ΟΕΑ

Προτείνεται προς συζήτηση η εξής πρόταση:

- Λόγω των πολλών ιδιομορφιών των αλιευτικών εργαλείων **προτείνεται η δημιουργία ειδικού ΣΕΔ** σύμφωνα με την ευθύνη του παραγωγού και κατά τα πρότυπα του νόμου 2939. Προτείνεται να εκπονήσει ο ΕΟΑΝ ειδική μελέτη βιωσιμότητας ενός τέτοιου ΣΕΔ και μετά να προχωρήσει στις διαδικασίες δημιουργίας του. Το ΣΕΔ για τα αλιευτικά προϊόντα θα μπορεί και πρέπει να αναλάβει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την Οδηγία. Τέλος, θα πρέπει να αξιοποιηθούν όλες οι σχετικές πρωτοβουλίες συλλογής αλιευτικών εργαλείων που βρίσκονται σε εξέλιξη.

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για την ανακύκλωση

Μαμάη 3, 10440, Αθήνα

Τηλέφωνο: 210-8224481

info@ecorec.gr, www.ecorec.gr

11. Απαίτηση Οδηγίας για χωριστή συλλογή φιαλών ποτών.

Σύμφωνα με το άρθρο 9, για τις πλαστικές φιάλες ποτών (≤ 3 λίτρων), η χωριστή συλλογή θα πρέπει να ανέλθει σε 77% κ.β. για το έτος 2025 και 90% κ.β. για το έτος 2029.

Θέσεις και προτάσεις της ΟΕΑ

Πριν την συζήτηση για την χωριστή συλλογή της πλαστικής φιάλης τα αρμόδια ΣΕΔ και οι παραγωγοί προϊόντων σε πλαστική φιάλη μπορούν να εξετάσουν τις δυνατότητες Πρόληψης της πλαστικής φιάλης, είτε α) με μείωση του βάρους των φιαλών, β) τον περιβαλλοντικό επανασχεδιασμό τους για την βελτίωση των γενικότερων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών των φιαλών, γ) την αύξηση της επαναπλήρωσης των πλαστικών φιαλών (και επιπλέον των γυάλινων), είτε ακόμη δ) την αύξηση της διάθεσης χύμα προϊόντων. Κάθε παραγωγός προτείνεται να διερευνήσει και να εφαρμόσει κατάλληλα τις προηγούμενες προτεινόμενες δυνατότητες στα πλαίσια της ποιοτικής διάθεσης των προϊόντων του που διατίθενται την αγορά. Με αυτούς τους τρόπους μπορεί να μειωθεί η ποσότητα των πλαστικών φιαλών που διατίθενται στην αγορά και άρα να είναι πιο επιτεύξιμοι οι στόχοι της χωριστής συλλογής του 77% και του 90%.

Σε σχέση με την χωριστή συλλογή της πλαστικής φιάλης για να μπορεί κάποιος να συζητήσει δημιουργικά και αποτελεσματικά μία τέτοια απαίτηση της Οδηγίας θα πρέπει να έχει υπόψη του την **μεγάλη σημερινή εικόνα** της ανακύκλωσης των πλαστικών φιαλών στην Ελλάδα. Σαν ΟΕΑ έχουμε υπόψη μας και καταθέτουμε προς συζήτηση τα εξής δεδομένα:

- Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί στο ΕΟΑΝ, ανακύκλωση της πλαστικής φιάλης (μέσω του ΣΕΔ ΕΕΑΑ) στην Ελλάδα είναι της τάξης του **31-34% με εκτιμώμενο κόστος περίπου 100-130€/t**. Τα δεδομένα αυτά αφορούν τις πλαστικές φιάλες που συλλέγονται από το min~98% των ανακτημένων ποσοτήτων συσκευασιών μέσω του ΣΕΔ ΕΕΑΑ. Το υπόλοιπο max~2% των ανακτημένων συσκευασιών συλλέγεται από το άλλο ΣΕΔ της Ανταποδοτικής Ανακύκλωσης (ΑΑ).
- Τα όρια της χωριστής συλλογής με χωριστά ρεύματα πλαστικής φιάλης είναι μεγάλα, αλλά είναι πολύ **αβέβαιο ότι μπορούν να φθάσουν το επίπεδο του 77% το 2025 και το 90%** που απαιτεί η Οδηγία για το έτος 2029.
- Η **εφαρμογή συστήματος εγγυοδοσίας (DRS)** στην Ελλάδα, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή εμπειρία, έχει κόστος που κυμαίνεται από **800-1.600€/t**. Παράλληλα, η εγγυοδοσία έχει μεν μεγάλο κόστος, αλλά εάν σχεδιαστεί σωστά **μπορεί να επιτύχει ποιοτική χωριστή συλλογή ακόμη και περισσότερο από 90%**.
- Η Ελλάδα πρέπει να καλύψει μέχρι το 2025 την απόσταση μεταξύ του σημερινού 31-34% ανακύκλωσης πλαστικής φιάλης και του 77% που είναι ο στόχος της Οδηγίας για το 2025 και του στόχου 90% για το 2029.

Άρα, το δίλημμα που τίθεται άμεσα για την χώρα είναι: **Να προχωρήσουμε απ' ευθείας σε κάποιο σύστημα εγγυοδοσίας (DRS) με πολύ σημαντικό κόστος; ή να ξεκινήσουμε από την βελτιστοποίηση της χωριστής συλλογής της πλαστικής φιάλης με ένα υποπολλαπλάσιο**

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για την ανακύκλωση

Μαμάη 3, 10440, Αθήνα

Τηλέφωνο: 210-8224481

info@ecorec.gr, www.ecorec.gr

κόστος και στην πορεία να εκτιμήσουμε εάν και πως θα εφαρμόσουμε κάποιο σύστημα εγγυοδοσίας (DRS) εάν διαπιστώσουμε ότι δεν επιτυγχάνεται ο στόχος για χωριστή συλλογή των πλαστικών φιαλών κατά 77% μέχρι το 2025;

Η απάντηση που δίνουμε σήμερα είναι ότι η δεύτερη εκδοχή είναι σαφώς η πιο ρεαλιστική και συμφέρουσα για την κοινωνία. Με βάση αυτή την εικόνα και το σκεπτικό προτείνονται προς περαιτέρω συζήτηση και διερεύνηση τα εξής μέτρα.

Προτεινόμενα μέτρα για τα έτη 2020-2024

- Δημιουργία ειδικού ρεύματος συλλογής για τις πλαστικές φιάλες μέσα στα υπάρχοντα ΣΕΔ. Η χωριστή συλλογή της πλαστικής φιάλης μπορεί να γίνεται με χωριστό κάδο ή με χωριστή σακούλα συλλογής, ανάλογα τις συνθήκες και τα δεδομένα κάθε δήμου και κάθε σημείου συλλογής. Η πρόταση αυτή είναι τεχνικο-οικονομική και πρέπει να διερευνηθεί αναλυτικά μεταξύ των ενδιαφερόμενων και εμπλεκόμενων φορέων.
- Πύκνωση των μέσων προσωρινής αποθήκευσης (κάδοι, σακούλες) συνολικά για την ανακύκλωση, αλλά και για την πλαστική φιάλη, σε όλους τους δήμους της χώρας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε χώρους μεγάλης παραγωγής πλαστικής φιάλης, όπως παραλίες, αθλητικούς χώρους, πλατείες, λιμάνια, σιδηροδρομικοί σταθμοί, αεροδρόμια, εμπορικά κέντρα, τουριστικές περιοχές κ.α.
- Υλοποίηση ιδιαίτερης εκστρατείας ενημέρωσης για την χωριστή συλλογή της πλαστικής φιάλης, που θα εξειδικεύεται ανάλογα το δήμο και τους χώρους παραγωγής πλαστικής φιάλης.
- Σταμάτημα της επιδότησης προς τους καταναλωτές των 0,03€/πλαστική φιάλη από το ΣΕΔ ΑΑ, διότι α) δεν δίνεται αυτή η χρηματοδότηση από τους υπόχρεους παραγωγούς του ΣΕΔ ΑΑ, όπως προβλέπεται από την αρχική Οδηγία ΕΕ/62/1992 και όπως έχει τροποποιηθεί έκτοτε, β) με την επιδότηση αυτή ανεβαίνει το κόστος συλλογής με το ΣΕΔ ΑΑ σε τεράστια ύψη της τάξης των 2.300 €/t, που είναι απαγορευτικά για την κοινωνία, γ) δεν θα λειτουργήσει η χωριστή συλλογή της πλαστικής φιάλης με χωριστό ρεύμα συλλογής, αφού πολλοί θα αφαιρούν τις πλαστικές φιάλες από το χωριστό ρεύμα και θα το τοποθετούν στα Σπιτάκια του ΣΕΔ ΑΑ για να παίρνουν τα 0,03€/πλαστική φιάλη.
- Άμεση πιλοτική λειτουργία συστήματος εγγυοδοσίας (DRS) σε κλειστές περιοχές π.χ. σε κάποια νησιά ή σε οριοθετημένους δήμους για να εξαχθούν συμπεράσματα για την αποτελεσματικότητα συλλογής της πλαστικής φιάλης και για την καλύτερη προετοιμασία εάν τελικά υιοθετηθεί ένα γενικευμένο σύστημα DRS στην Ελλάδα.

Προτεινόμενα μέτρα για το 2025 και μετά

- Τα έτη 2020-2023 θα εκτιμάται διαχρονικά εάν επιτυγχάνεται ο στόχος της χωριστής συλλογής του 77% της Οδηγίας για το 2025.
- Εάν εκτιμηθεί μέσα στο 2023 ότι τελικά θα επιτευχθεί ο στόχος του 2025 εντείνουμε τις προσπάθειες σαν χώρα για να επιτύχουμε και τον στόχο του 90% για το 2029 με συνέχιση της χωριστής συλλογής χωρίς εγγυοδοσία. Μέσα στο 2027 θα εκτιμηθεί εάν επιτυγχάνεται

ο στόχος της χωριστής συλλογής του 90% της Οδηγίας για το 2029. Εάν εκτιμηθεί ότι δεν επιτυγχάνεται τότε οργανώνεται σύστημα εγγυοδοσίας για τις πλαστικές φιάλες, που θα λειτουργήσει από το 2028 και μετά.

- Εάν εκτιμηθεί μέσα στο 2023 ότι δεν επιτυγχάνεται ο στόχος της χωριστής συλλογής του 77% της Οδηγίας για το 2025, τότε οργανώνεται σύστημα εγγυοδοσίας για τις πλαστικές φιάλες, που θα λειτουργήσει από το 2024 και μετά.

12. Απαίτηση Οδηγίας για χωριστή συλλογή φιαλών ποτών.

Σε σχέση με το ιδιαίτερο ερώτημα που τέθηκε από το ΥΠΕΝ για την πιθανή δημιουργία ενός συστήματος εγγυοδοσίας για τις πλαστικές φιάλες ποτών.

Θέσεις και προτάσεις της ΟΕΑ

Ο στόχος είναι η χωριστή συλλογή της πλαστικής φιάλης και η επίτευξη των ποσοτικών στόχων της Οδηγίας. Η χωριστή συλλογή μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους μεταξύ των οποίων και της εγγυοδοσία, που είναι μακράν και ο πιο ακριβός. Άρα, ξεκινάς με τους οικονομικότερους τρόπους και εφαρμόζεις και την εγγυοδοσία, εάν δεις ότι πιθανά δεν επιτυγχάνεις τους στόχους της Οδηγίας. Άρα, η εγγυοδοσία θα πρέπει να εφαρμοσθεί αφού εξαντληθούν οι δυνατότητες πολύ οικονομικότερης χωριστής συλλογής της πλαστικής φιάλης με άλλους τρόπους στη χώρα μας. Άρα, με βάση την ανάλυση στο προηγούμενο σημείο προτείνουμε το εάν θα εφαρμοσθεί σύστημα εγγυοδοσίας στην Ελλάδα να εξετασθεί και να αποφασισθεί στο τέλος του 2023. Για την περίοδο 2020 – 2027 προτείναμε στο προηγούμενο σημείο συγκεκριμένα μέτρα για την χωριστή συλλογή της πλαστικής φιάλης.

13. Αναφορά σε οριζόντιες προτάσεις ή μέτρα για την εφαρμογή της Οδηγίας.

Σε σχέση με το ερώτημα του ΥΠΕΝ για αναφορά και εκτιμήσεις άλλων οριζόντιων μέτρων και προτάσεων

Θέσεις και προτάσεις της ΟΕΑ

Προτείνονται προς συζήτηση τα εξής μέτρα:

- **Μείωση ΦΠΑ:** Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με Πρόληψη, Επαναχρησιμοποίηση, Ανακύκλωση, Κομποστοποίηση να τεθούν σε χαμηλότερες κατηγορίες ΦΠΑ με βάση περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια.
- **ΠΟΠ:** Αλλαγή της νομοθεσίας για να μπορεί να εφαρμόζει εάν θέλει κάποιος δήμος το Πληρώνω Όσο Πετάω (ΠΟΠ) και εφαρμογή του ΠΟΠ σε κάποιους πιλοτικούς δήμους.
- **Χρηματοδότηση ανώτερης βαθμίδας δράσεων:** Σημαντικό ποσοστό των συνολικών χρηματοδοτήσεων που αφορούν την ΔΣΑ να πηγαίνει σε δράσεις και έργα της ανώτερης ιεραρχίας διαχείρισης αποβλήτων (Πρόληψη, Επαναχρησιμοποίηση, Ανακύκλωση-κομποστοποίηση).
- **Ανταποδοτικό τέλος επεξεργασίας – ταφής:** Να θεσπιστεί ένα ανταποδοτικό τέλος επεξεργασίας – ταφής για κάθε τόνο αποβλήτων, που οδηγείται για τελική επεξεργασία ή

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για την ανακύκλωση

Μαμάη 3, 10440, Αθήνα

Τηλέφωνο: 210-8224481

info@ecorec.gr, www.ecorec.gr

ταφή. Το τέλος αυτό, είναι επιπλέον του όποιου κόστους διαχείρισης, και να κυμαίνεται από 10-50 ευρώ/τόνο και να είναι απολύτως ανταποδοτικό προς τον δήμο που το πλήρωσε. Έτσι, το ανταποδοτικό τέλος κάποιου δήμου θα επιστρέφει τον επόμενο χρόνο στον ίδιο τον δήμο για δράσεις και έργα που θα προτείνει και θα αφορούν την ανώτερη ιεραρχία διαχείρισης αποβλήτων (Πρόληψη, Επαναχρησιμοποίηση, Ανακύκλωση-κομποστοποίηση).

- **Χύμα διάθεση προϊόντων:** Να προβλεφθεί ώστε σε όλες τις επιχειρήσεις λιανικής τροφίμων ή άλλων καταναλωτικών ειδών διαθέτουν πολλές κατηγορίες καταναλωτικών προϊόντων σε χύμα μορφή. Ο καταναλωτής να μπορεί να αγοράζει προϊόντα σε χύμα μορφή φέρνοντας μαζί δικά του μέσα πρωτογενούς συσκευασίας. Πρώτο βήμα σε αυτή την κατεύθυνση είναι το εξής: Να εκπονηθεί ολοκληρωμένη μελέτη για να προσδιορισθούν ποιοι κλάδοι και ποια συγκεκριμένα προϊόντα θα μπορούσαν να διατίθενται και σε χύμα μορφή και σε υψηλή ποιότητα, εφόσον ο καταναλωτής φέρει δική του πρωτογενή συσκευασία. Επίσης, θα πρέπει να προσδιορισθεί στη μελέτη και ποιες είναι οι προδιαγραφές των καταστημάτων, οι χώροι τους και ο αναγκαίος εξοπλισμός για την χύμα διάθεση προϊόντων, που θα εξειδικεύονται ανάλογα το μέγεθος των καταστημάτων λιανικής πώλησης και των χωροταξικών τους δεδομένων.
- **Προμήθειες:** Σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις (κεντρική κυβέρνηση, δήμοι, οργανισμοί κ.α.) να συμπεριληφθούν και κριτήρια μη επιλογής πλαστικών μιας χρήσης στις προμήθειές τους.
- **Ο ρόλος της κοινωνίας:** Ο ρόλος και οι δράσεις των Περιβαλλοντικών ΜΚΟ και των άλλων κοινωνικών φορέων να αναγνωρισθεί ότι συμβάλλουν στη ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών για την επίτευξη των στόχων Πρόληψης, Ανακύκλωσης, Χωριστής Συλλογής και καθαρισμού των ακτών και του περιβάλλοντος.